

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 20 МЕТОДИКА КОЛЕКТИВНОГО МУЗИКУВАННЯ

Спеціальність **014 Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Освітня програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Інститут мистецтв

Термін навчання 1 рік 10 місяців

Робоча програма ВК 20 **Методика колективного музикування** для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Термін навчання: 1 рік 10 місяців

Мова навчання: українська

Розробник: Гумінська О.О., доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання, канд. пед. наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання

Протокол від 11 січня 2022 р. №1

Завідувач кафедри

доц. Крижановська Т. І.

Програму схвалено методичною комісією Інституту мистецтв РДГУ

Протокол від січня 2022 р. №

Голова методичної комісії

Никон О. К.

© Гумінська О.О., 2022 рік

© РДГУ, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 «Освіта»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) Освітня програма: Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсовий проект		Семестр	
Загальна кількість годин — 90		2	2
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Освітній рівень: бакалавр	6 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		4 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		70 год.	74 год.
		Індивідуальні завдання 10 год	
		Вид контролю	
Іспит (2 семестр)			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Методика колективного музикування» є: формування всебічно підготовленого та розвинутого музиканта-педагога для дошкільної та загальної середньої освіти, здібного організувати музично-виконавську та музично-творчу діяльність засобами колективного музикування, на високому рівні проводити музичні заняття, уроки музичного мистецтва, організувати позаурочну та позашкільну музично-естетичну виховну роботу, розвивати у здобувачів освіти інтерес до музики, почуття прекрасного у житті та мистецтві.

Завданнями курсу є:

Володіти загальними компетентностями:

ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Володіти спеціальними компетентностями:

ФК 01. Знання особливостей змісту та організаційно-методичної специфіки викладання музичного мистецтва та художньої культури (інтегрованого курсу «Мистецтво») в галузі освіти.

ФК 09. Здатність виявляти та реалізовувати педагогічний потенціал мистецтва, зокрема музичного в контексті навчально-виховного процесу; оволодіння засобами художньо-образного впливу на суб'єктів навчальної діяльності.

3. Очікувані результати навчання

Програмні результати навчання:

ПРН 05. Провідні педагогічні технології, інновації в галузі сучасної мистецької, зокрема музичної освіти.

ПРН 11. Здійснювати навчально-виховну роботу, визначати ступінь і глибину засвоєння

ПРН 17. Впливати на цілісний художній та музичний розвиток дітей шкільного віку (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових).

Здобувач вищої освіти:

- знає особливості колективного музикування як виду музично-виконавської та музично-творчої діяльності, його освітні, розвивальні та виховні можливості; вікові особливості його для розвитку дітей дошкільного, молодшого та середнього шкільного віку; державні документи НУШ; особливості музично-педагогічного

- процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти;
- володіє знаннями теорії музики, гармонії, необхідними для створення партитур для музикування;
- моделює музичне заняття, урок музичного мистецтва з використанням колективного музикування, вміє написати конспект;
- вміє організувати різні форми колективного музикування (ігри, вправи, пісні з супроводом, колективні імпровізації).

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ КОЛЕКТИВНОГО МУЗИКУВАННЯ

Вступ. Курс «Методика колективного музикування» у підготовці педагога-музиканта. Професійні компетентності вчителя музичного мистецтва та його педагогічна творчість.

1.1. Історичний досвід колективного музикування.

Народна традиція колективного музикування. Світська традиція колективного музикування.

1.2. Педагогічні традиції колективного музикування.

Колективне музикування в закладах загальної та спеціальної освіти. Досвід використання музичних інструментів у працях Б. В. Асаф'єва, Б. Л. Яворського, Н. О. Ветлугіної, О. О. Апраксіної, І. Г. Лаптева, В. П. Лапченка, В. К. Лебедева та ін. Авторський досвід К. Орфа та його послідовників Л. А. Баренбойма, Т. Е. Тютюнникової, Л. В. Виноградова, Куришевих, О. І. Трофимчука, К. В. Завалко, С. В. Фір та ін. Інноваційність сучасного колективного музикування в закладах спеціальної та загальної освіти. Сучасні методичні доробки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОЛЕКТИВНОГО МУЗИКУВАННЯ

2.1. Мета, завдання та зміст колективного музикування.

Мета, завдання та зміст колективного музикування. Матеріальне забезпечення колективного музикування. Групи елементарних інструментів та їх використання. Специфіка засобів колективного музикування, їхня спрямованість на розвиток музичних, творчих здібностей учнів, ініціативності, підприємливості, самовираження, самореалізації. Співробітництво вчителя й учнів у процесі колективного музикування. Реалізація змістової лінії «Художньо-творча діяльність» та «Комунікація через мистецтво» через колективне музикування: відтворення простих ритмічних, мелодичних послідовностей на трикутниках, бубнах, барабанах, сопілках, ксилофонах тощо; імпровізування голосом та на музичних інструментах; орієнтування в поняттях музичної грамоти; створення супроводу до вокальних вправ, дитячих пісень; застосування комунікаційних вправ, що інтегрують ритмічні вправи, звукові жести *Body percussion* і спрямовані на розвиток музичних здібностей та налагодження мистецької комунікації учнів.

2.2. Репродуктивні методи колективного музикування.

Ознайомлення з елементарними музичними інструментами. Техніки колективного музикування. Можливості застосування: вивчення та виконання вправ, ігор, пісень, гра супроводу до пісні, твору для слухання, вивчення музичної грамоти. Музикування з партитурою та без партитури. Засвоєння знань, формування умінь та навичок, пов'язаних з опануванням закономірностей, природи, форм побутування музичного мистецтва, у процесі колективного музикування.

2.3. Творчі методи колективного музикування.

Колективне музикування як спосіб активного творчого залучення дітей до музичного мистецтва. Діяльність учня-виконавця, інструменталіста, учасника оркестру. Можливості застосування: створення вправ, ігор, пісень, імпровізування ритмічних та мелодичних послідовностей, створення імпровізованого супроводу до пісні, твору для слухання, участь у колективній творчій справі (колективна комплексна імпровізація). Реальне та уявне експериментування з виразними засобами, імпровізації та різноманітні спроби створення музики. Зацікавлення винаходом власної інтерпретації музичного твору, підголосків і варіантів наспіву, власного варіанта інсценізації пісні, власного елементарного інструментального супроводу, власної вправи для розспівування тощо.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ													
Тема 1. Історичний досвід колективного	14					14	14					14	

музикування. Народна традиція колективного музикування. Світська традиція колективного музикування.													
Тема 2. Педагогічні традиції колективного музикування	16	2				14	16	2					14
Разом за змістовим модулем 1	30	2				28	30	2					28
Змістовий модуль 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОЛЕКТИВНОГО МУЗИКУВАННЯ													
Тема 1. Мета, завдання та зміст колективного музикування.	24				10	14	24					10	14
Тема 2. Репродуктивні методи колективного музикування.	18	2	2			14	18		2				16
Тема 3. Творчі методи колективного музикування.	18	2	2			14	18						18
Разом за змістовим модулем 2	60	4	4		10	42	60		2			10	48
Усього годин	90	6	4		10	70	90	2	2			10	76

6. Теми семінарських занять не передбачено

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методика ознайомлення учнів з елементарними музичними інструментами. Методика організації творчого колективного музикування.	2
2.	Моделювання музичного заняття, уроку музичного мистецтва з використанням колективного музикування.	2
		4

8. Теми лабораторних занять не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Створення та виконання вправ, ігор, пісень для колективного музикування.	8
2.	Створення та виконання супроводу до пісень.	6
3.	Створення та виконання супроводу до твору для слухання.	6
4.	Створення елементарних музичних інструментів зі звучних предметів.	6
5.	Створення елементарних ритмічних партитур.	6
6.	Створення елементарних мелодичних партитур.	6
7.	Створення графічних партитур, схем музичних форм для музикування до твору для слухання.	8
8.	Підбір вправ, ігор для пояснення учням початкової школи понять музичної грамоти (метр, ритмічні блоки на 2, 3, 4, мелодичні блоки до мажорного звукоряду)	8
9.	Методичні новинки з теми колективного музикування у фахових виданнях «Мистецтво та освіта», «Мистецтво в школі». Укласти список статей.	8
10.	Передовий педагогічний досвід організації колективного музикування на освітній аналізі каналів ЮТЮБ.	8
	Всього	70

10. Індивідуальні завдання

Лепбук для колективного музикування (ритмічні, мелодичні картки, партитури для музикування, пісні, ілюстрації, схеми музичних форм).

Відеопрезентації зразків музикування на елементарних музичних інструментах.

11. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, проблемна бесіда);

МН2 – практичний метод (практичні заняття, опанування музично-виконавськими та музично-творчими видами діяльності);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій, схематизація, mindmap);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (мультимедійні презентації, робота у Moodle, робота з Ютюб);

МН6 – самостійна робота (розробка методичних матеріалів);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота (робота над лепбуком).

12. Методи оцінювання результатів навчання

МО1 – екзамен;

МО2 – усне або письмове опитування;

МО3 – колоквиум;

МО4 – тестування;

МО5 – командні проекти;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист практичних робіт.

13. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики засвоєння вимог програми є оперативне виявлення (встановлення) і оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти на різних етапах засвоєння змісту навчальних дисциплін протягом семестру.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, стандартизовані тести, презентації результатів виконаних практичних завдань, різні види презентації індивідуальних та групових завдань, виступи на наукових заходах.

14. Критерії оцінювання

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					залік
90-100	A	Відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	Зараховано
82-89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	

74-81	С	Добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64-73	Б	Задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	
60-63	Е	Достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	РХ	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Не зараховано
1-34	Р	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	Не зараховано

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота					ІНДЗ	Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2					
T1	T2	T1	T2	T3			
5	10	5	15	15	5	40	100
Підсумковий контроль – 5							

Критерії за видами діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Виконання завдань самостійної роботи.	5	5
T2	Робота на лекційних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи	5 5	10
T1	Виконання завдань самостійної роботи	5	5
T2	Робота на лекційних заняттях. Виконання завдань практичних занять. Виконання завдань самостійної роботи	10 5	15
T3	Робота на лекційних заняттях. Виконання завдань практичних занять. Виконання завдань самостійної роботи	10 5	15
ІНДЗ	Лепбук або відеопрезентації (на вибір)	5	5
	<i>Підсумковий контроль</i>	5	5
	Екзамен	40	40
	<i>Разом</i>	100	100

16. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект;
2. матеріали до самостійної роботи (Moodle);
3. методичні вказівки до написання курсової роботи з методики музичного виховання (Moodle);
4. рекомендації до виконання контрольних робіт;

5. друковані та електронні посібники для ЗЗСО (педагогічні програмні засоби);
6. друкований роздатковий матеріал;
7. смартфон;
8. наочні та технічні засоби навчання.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Теоретичні питання

1. Народна традиція колективного музикування.
2. Світська традиція колективного музикування.
3. Колективне музикування у працях Б. В. Асаф'єва.
4. Колективне музикування у працях Б. Л. Яворського.
5. Колективне музикування у працях Н. О. Ветлугіної.
6. Авторський досвід К. Орфа та його послідовників.
7. Авторський досвід Т. Е. Тютюнникової.
8. Авторський досвід О. І. Трофимчука.
9. Авторський досвід К. В. Завалко, С. В. Фір.
10. Авторський досвід О. О. Гумінської.
11. Реалізація змістових ліній програм НУШ у процесі колективного музикування.
12. Мета, завдання та зміст колективного музикування.
13. Засвоєння знань у процесі колективного музикування.
14. Репродуктивні методи колективного музикування.
15. Техніки колективного музикування.
16. Музикування з партитурою та без партитури.
17. Творчі методи колективного музикування.
18. Музичне заняття в ЗДО і колективне музикування.
19. Урок музичного мистецтва в ЗДО і колективне музикування.
20. Позаурочні форми колективного музикування.

Практичні питання

1. Провести музикування до вивченої пісні.
2. Запропонувати партитуру для музикування у формі рондо.
3. Провести ритмічну імпровізацію.
4. Провести мелодичну імпровізацію.
5. Провести імпровізацію на основі слова, словосполучення, речення, вірша.
6. Організувати музикування під твір для слухання.
7. Організувати музикування під час вивчення музичної грамоти.
8. Провести вправи на засвоєння ступенів ладу з використанням ксилофонів (металофонів) на основі відносної (релятивної) системи сольмізації.
9. Провести музично-ритмічну гру з використанням елементарних музичних інструментів.
10. Провести інструментальну вправу-гру для засвоєння музично-теоретичного поняття (метр, ритм).
11. Пояснення учням поняття «висота звуків», «ноти», «нотний стан» за допомогою елементарних музичних інструментів.
12. Пояснення учням поняття «метр» («пульс»), «тривалість звуків», «ритм» за допомогою елементарних музичних інструментів.
13. Пояснення учням поняття «динаміка» за допомогою елементарних музичних інструментів.
14. Пояснення учням поняття «звукоряд до» за допомогою елементарних музичних інструментів.
15. Виконання вправ, ігор, пісень для колективного музикування.
16. Представлення елементарних музичних інструментів зі звучних предметів.
17. Представлення елементарних ритмічних партитур.
18. Представлення елементарних мелодичних партитур.
19. Представлення графічних партитур.
20. Представлення схем музичних форм для музикування до твору для слухання.

18. Рекомендована література

Основна

1. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 105 с.
2. Завалко К. В. Основи орф-педагогіки : навч.-метод. посіб. К. В. Завалко, С. В. Фір. Черкаси : ЧЦНП, 2013. 161 с.
3. Кісільчук І. М. Цікаве музикування на уроках мистецтва в НУШ. Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. – 48 с.
4. Технологія колективного музикування : метод. посібник / упор. О. О. Гумінська. Рівне: РОППО-РДГУ, 2018. – 62 с.
5. Трофимчук О. І. Школа колективного музикування : навч.-метод. посіб. Рівне : Рівненський державний інститут культури, 1993. 146 с.
6. Тютюнникова Т. Э. Видеть музыку и танцевать стихи...: творческое музицирование, импровизация и законы бытия. М. : Едиториал УРСС, 2003. 264 с.

Допоміжна

1. Гумінська О. О. Ритмічне рондо «Бетховен» партитура для музикування учнів з елементами тілесної перкусії. Мистецтво та освіта. 2020. № 4 (98). С. 30.
2. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 1-2 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Островський В. М., Федун Г. П.).
3. Дверій Р. Є. Основи гри на музичних інструментах: навч.-метод. посіб. для вчителів загальноосв. шкіл, муз. керівн. дошк. навч. зал., керівн. гуртків позашк. закл. осв. – Львів : Світ, 2009. – 128 с.
4. Дьяченко И. Ю. Эволюция представлений о музицировании как педагогическом явлении. Известия РГПУ им. А. И. Герцена. 2008. № 77. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/evolyutsiya-predstavleniy-o-muzitsirovanii-kak-pedagogicheskoy-yavlenii>.
5. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа сост. и общ. ред. Л. А. Баренбойма. Л : Музыка, 1970. 160 с.

19. Інформаційні ресурси

Колективне музикування Ютюб канал <https://www.youtube.com/channel/UCwEsaaW3XRddHUKNMaGmptA/videos>
ORFF-Schulwerk Ютюб канал <https://www.youtube.com/channel/UCUuHvrl-ShwvuySJpIL3kYw>
Татьяна Тютюнникова Орф-педагогика для всех Ютюб канал <https://www.youtube.com/user/Tyutyunnikova05/videos>
Mr. Noé Ютюб канал Перкусія м'ячем <https://www.youtube.com/c/MrNo%C3%A9/about>
Daniel Navarro Ютюб канал рухома партитура
https://www.youtube.com/watch?v=8FAsXl0dX4o&ab_channel=DependelAcorde
Мельбурнський симфонічний оркестр <https://www.youtube.com/watch?v=J1s2om6Mk-A> Ютюб канал
<https://www.youtube.com/watch?v=WDYQ44yomd8>
Ютюб канал <https://www.youtube.com/watch?v=Grzs2NbHVWA>
Ютюб канал <https://www.youtube.com/watch?v=FEcuF8ZluGg>
Ютюб канал <https://www.youtube.com/watch?v=e8ra6DwvBa4>
Ютюб канал <https://www.youtube.com/watch?v=msNVVMVuWSA>
Ютюб канал <https://www.youtube.com/watch?v=FUKXuXrWANQ>
Ритмопати <https://www.youtube.com/watch?v=j79Vx-5rEvY>
Ритмічні відра https://www.youtube.com/watch?v=swGWpUpYIjU&t=2s&ab_channel=SuzanneGonsalves

Робоча програма **ВК 20** **Методика колективного музикування** перезатверджена зі змінами та доповненнями (або зміни та доповнення додаються) на засіданні кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від _____ р. № _____

Завідувач кафедри _____

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
Інституту мистецтв

Протокол від _____ р. № _____

Голова

навчально-методичної комісії _____